

2.6.2014

Tampereen kaupunki
Tampereen kaupunkiympäristön kehittäminen
Yleisten alueiden suunnittelu
Kirjaamo

Viite Lausuntopyyntönnö 17.4.2014 (diaarinumero 1819/2014)

Lausunto Tampereen keskustan viherverkkoa koskevasta raporttiluonnoksesta

Tampereen kaupungin kaupunkiympäristön kehittäminen laatii keskustan viher- ja virkistysverkkoa sekä sen tulevaisuutta käsittelevää selvitystä. Selvitysraportti on laadittu samaan aikaan valmisteltavan keskustan strategisen osayleiskaavan kanssa, ja se on tuottanut lähtötietoja osayleiskaavalle.

ELY-keskus pitää erittäin tärkeänä, että kaupungin viherverkkoa tarkastellaan kokonaisuutena tilanteessa, missä keskustaa ollaan tiivistämässä ja viheralueisiin kohdistuu monenlaisia paineita. Kaupunkivihreän merkitys on nykyään laajalti tunnistettu liittyen paitsi ilmastomuutoksen sopeutumiseen, myös mm. asumis- viihtyisyyden ja -terveyden edistämiseen. Raportti tuo monipuolisesti esiin kaupungin viherverkkoa ja sen eri ulottuvuuksia. ELY-keskus haluaa vielä painottaa seuraavia seikkoja.

Vihreän keskustan visio

Viherverkkokokonaisuus

Raportin loppuun on kuvattu vihreän keskustan visio, jonka teemoja ovat "Vihreys kuuluu Tampereen keskustaan", "Maisemien keskusta" sekä "Luontoon on keskustasta lyhyt matka". Kaaviokuvaan on merkitty mm. viher- ja virkistysverkon ydinalueet sekä niiden väliset reitit ja yhteydet, myös kehitettäviltä osiltaan. ELY-keskus pitää visiota selkeänä, ja osoitettuja yhteyksiä pääosin tarkoituksenmukaisina. Keskustan itä-länsi -suuntaisen viheryhteyden osoittaminen tulee ottaa mukaan visioon ulottuen pohjois-eteläsuuntaan leikkaaville pääyhteyksille asti myös itäosassa kaupunkia.

Visioon merkityt yhteydet on kuvattu virkistysyhteyksinä tai -reitteinä. ELY-keskus pitää tärkeänä, että reittien suunnittelussa ja toteutuksessa ovat mukana myös

niiden ekologinen merkitys ja tarpeet. Termi viheryhteys olisi tästä syystä osalle yhteyksistä reitti-nimitystä tarkoituksenmukaisempi.

Kävelykeskustana kehitettävä alue

Tammerkosken molemmin puolin on visioon osoitettu kävelykeskustana kehitettävä alue, jossa on turvattava kävelyn ja virkistyksen mahdollisuuksia sekä vahvistettava kaupunkivihreää. Lännessä kävelykeskusta-alue rajautuu Hämeenpuistoon, idässä rata-alueeseen. ELY-keskus toteaa, että keskusta on jo nyt laajentunut Tullin alueelle, ja kävelykeskustana hahmotettavaa aluetta olisi syytä myös visiossa laajentaa itään varmistamaan itäisen keskusta-alueen viihtyisyys kaupunkivihreän näkökulmasta.

Eteläpuisto

Eteläpuisto on kuvattu visioon täydennysrakentamisen alueena, jossa on useita maankäyttövaihtoehtoja ja jossa on turvattava virkistysmahdollisuuksien säilyminen. ELY-keskus pitää kaupungin viheraluekokonaisuuden kannalta erittäin tärkeänä, että Eteläpuisto nähdään osana merkittävää viherakselia ulottuen Näsijärven rannoilta Tammerkosken kautta Pyynikille.

Eteläpuisto toimii porttina rakennetun vehreän koskiympäristön ja Pyynikin luonnonsuojelualueen välillä, ja sen rooli ko. solmukohtana edellyttää erityistä huomiota ottamista jo suunnitteluvaiheessa. Kokonaisuuden eheyden vuoksi on tärkeää, että alueen suunnittelussa painotetaan virkistyksen ohella myös viheralueen laajempaa merkitystä ja sen kokemista laadukkaana väljänä luonnonalueena. Täydennysrakentamisella ei tule sulkea rantaa tai nähdä sitä pelkkänä virkistysreittinä alueelta toiselle: kyseessä on ainutlaatuinen kaupunkivihreän osa, jota edelleen kehittämällä on mahdollista vahvistaa kaupungin imagoa vision tavoitteiden mukaisesti.

Muita huomioita

Kaupunkivihreä pitää sisällään monenlaisia alueita ja käyttötarkoituksia, eikä useinkaan ole mahdollista tai edes tarkoituksenmukaista rajoittaa viheralueiden käyttöä. Viheralueiden luonne ja hoito kuitenkin vaikuttaa osin siihen, millaista käyttöä niille suuntautuu. ELY-keskus näkee tärkeänä, että viheralueita kehitetään monipuolisina ympäristöinä mahdollistaen myös niiden ekologinen merkittävyys. Kaikkien alueiden ei ole tarkoituksenmukaista olla puistomaisia, vaan myös kaupungissa tulee voida kokea osittaista luonnontilaisuutta. Kasvi- ja puuvalinnoilla voidaan määrittää alueiden houkuttelevuutta eliöstölle: esim. monotonista kasvikulttuuria tulee välttää mikä on raportissa hyvin esille nostettukin.

Viheralueiden mitoituksessa on tärkeä huomioida niiden merkitys hulevesien taasaajina ja imeyttäjinä. Kaupunkirakenteen tiivistyessä vesitalous äärevöityy, ja entistä useammin viheralueille kohdistuu voimakkaita hulevesivirtoja. Viheraluei-

den tulisi pystyä toimimaan virtojen tasaajina, mikä edellyttää erityistä yhteensovittamista muiden intressien kanssa.

Melu on yksi merkittävä kaupunkiviheralueiden viihtyisyyttä heikentävä tekijä, ja melusuojaustarkasteluja on hyvä tehdä jo varhain suunnittelun yhteydessä.

Kaupunkivihreä on paitsi laajoja alueita ja selkeitä niiden välisiä yhteyksiä, myös pieniä laatutekijöitä kaikessa kaupunkisuunnittelussa. ELY-keskus esittää jokaisessa keskustaan tehtävässä suunnitelmassa otettavan tavoitteeksi viihtyisyys kaupunkivihreän keinoin.

Rakennetun ympäristön yksikkö

Yksikönpäällikkö
Yliarkkitehti

Leena Strandén

Ylitarkastaja

Soili Ingelin

